

UITSpraak VAN DE TUCHTComMISSIE

Kamer : Seksuele intimidatie
Leden van de kamer
(kamervoorzitter) : mr. G. Eelsing
(lid) : mr. B.Th. Moerkoert
(lid) : F. Sterk
Juridisch secretaris : mr. M. van de Glind
Zaaknummer : T 2023013 / 2023-33-02

In de zaak van:

1. Beklaagde

Naam : [beklaagde]
Wonende te : [woonplaats]
Lid van de sportbond : Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie
Gemachtigde : mr. M.J. Veenhuijzen, advocaat te Den Haag

2. Aanklager

mr. J.B. Develing, namens de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (hierna: de KNGU).

3. De procedure

- Op 12 mei 2023 heeft de aanklager namens de KNGU tegen [beklaagde] (hierna: beklaagde) aangifte gedaan van overtreding van het Tuchtreglement Seksuele Intimidatie van 1 april 2019 (hierna: het Tuchtreglement) met betrekking tot het niet voldoen aan de meldplicht die onder dit reglement geldt. Bij de aangifte heeft de aanklager de producties 1 tot en met 8 overgelegd.
- Beklaagde heeft op 30 juni 2023 een verweerschrift ingediend tegen de aangifte, met als bijlagen een vaststellingsovereenkomst en producties genummerd 1 tot en met 7.
- Op 16 november 2023 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden op het kantoor van het ISR in Hilversum. Daarbij waren, naast de tuchtcommissie en de juridisch secretaris, de volgende personen aanwezig: beklaagde, zijn advocaat mr. M.J. Veenhuijzen, mr. M.P. de Graaf als aanklager waarnemend voor mr. J.B. Develing en mr. D.J. Luckson (casemanager bij het ISR). Er zijn geen getuigen opgeroepen.
- Van de mondelinge behandeling zijn aantekeningen gemaakt door de secretaris.
- Daarna is bepaald dat binnen vier weken uitspraak zal worden gedaan.

4. De aangifte

4.1. De aanklager verwijt beklaagde - kort gezegd - een overtreding van het onderstaande artikel van het Tuchtreglement:

- Artikel 6 lid 13 sub i, te weten: *“het nalaten van het doen van melding zoals bedoeld in artikel 3.”*

4.2. Ten aanzien van de meldplicht is in artikel 3 lid 2 van het Tuchtreglement het volgende bepaald:

“Ieder bestuurslid of andere functionaris, dan wel begeleider van de sportbond of sportvereniging, die kennis krijgt van (een vermoeden van) een overtreding van dit reglement is verplicht dit te melden bij de aanklager van het Instituut Sportrechtspraak tenzij hij of zij zelf de seksuele intimidatie heeft ondergaan en, of een functie als vertrouwens(contact)persoon bij de bond of als vertrouwenscontactpersoon bij de sportvereniging bekleedt. Het gaat om ieder incident of situatie waarvan voornoemde personen op de hoogte is gesteld, getuige is geweest of kennis van heeft en waarvan hij redelijkerwijs had moeten weten dat het om seksuele intimidatie gaat en er niet van had kunnen uitgaan dat een ander de melding zou doen.”

4.3. Beklaagde is voorzitter van de gymnastiekvereniging [club], zodat hij is aan te merken als bestuurslid van de vereniging. Niet betwist wordt dat beklaagde op de hoogte was van de mogelijk grensoverschrijdende gedragingen van [trainer] toen deze trainer was bij [club]. Het had derhalve op de weg van beklaagde gelegen om die informatie, al dan niet na het daartoe strekkende verzoek van de aanklager, met hem te delen.

4.4. De aanklager heeft beklaagde herhaaldelijk gewezen op de meldplicht en meerdere pogingen gedaan om hem te bewegen om alsnog aan zijn verplichtingen ter zake te voldoen. Beklaagde heeft in zijn functie als voorzitter van [club] willens en wetens nagelaten aan zijn meldplicht te voldoen en daarmee de sport in algemene zin een bewust risico laten lopen.

4.5. Van een bestuurder van een sportvereniging mag worden verwacht dat hij het stimuleren van een veilig sportklimaat hoog in het vaandel heeft staan en dat hij hier ook naar handelt. Beklaagde heeft verzuimd zijn verantwoordelijkheid te nemen. Daarom eist de aanklager:

- een functie-uitsluiting voor de functie van bestuurslid voor de duur van 4 maanden met een proeftijd van 2 jaar, met als bijzondere voorwaarde dat beklaagde binnen twee weken nadat de uitspraak van de tuchtcommissie onherroepelijk is, alle informatie die hij heeft met betrekking tot de personalia van personen, die hebben geklaagd over [trainer], aan het ISR verstrekt.

5. Het verweer

5.1. Beklaagde betwist de verwijten die hem in de aangifte worden gemaakt. Hij voert aan er juist alles aan te hebben gedaan om onmiddellijk na ontvangst van de melding over grensoverschrijdend gedragingen de kwestie bij de daarvoor ingestelde instanties, zoals het Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN), onder de aandacht te brengen en te bespreken. Er is ook niemand geweest die hem heeft verteld dat er een meldplicht bij het ISR bestond.

- 5.2. Beklaagde geeft aan dat het bestuur van [club] niet in staat is om over de beschuldigingen inhoudelijk te oordelen en dat zij daarom [trainer] de keuze heeft gelaten om de zaak aan het ISR voor te leggen of door middel van een vaststellingsovereenkomst afscheid van elkaar te nemen. [trainer] koos voor het laatste en met zijn gearrangeerde vertrek was de rust in de vereniging teruggekeerd en - mede ook door andere door het bestuur genomen maatregelen - een veilig sportklimaat binnen [club] hersteld.
- 5.3. Beklaagde en de overige leden van het bestuur meenden dat het hen vrij stond om de klacht intern op te lossen - buiten het ISR om - en dat zij dit naar beste eer en geweten en op een adequate wijze hebben gedaan (in nauw overleg met CVSN, de externe VCP en de advocaat van de vereniging). Bij de te maken keuzes heeft het bestuur een doorslaggevend gewicht toegekend aan de uitgesproken wens van de leden (sporters en trainers) om de zaak verder te laten rusten, zodat zij zich zonder gedoe konden focussen op de sport. Bovendien heeft er wel een melding bij de aanklager plaatsgevonden, namelijk via de KNGU.
- 5.4. Beklaagde verbaast zich er verder over dat hij als enige wordt aangeklaagd, terwijl hij altijd namens het bestuur acteerde en in het bestuur alles in gezamenlijkheid werd besproken. Het handelen van het bestuur betreft daarom een collectieve verantwoordelijkheid.
- 5.5. De suggestie in de aangifte dat beklagde misbruik heeft gemaakt van het ISR door het instituut als drukmiddel te gebruiken, wordt door hem weersproken. Hij geeft aan dat [trainer] het recht had zich te verdedigen, maar dat het bestuur niet kan en wil oordelen, zodat daarvoor de weg naar het ISR bewandeld zou dienen te worden. Dat dit niet de wens van [trainer] was en deze er de voorkeur aan gaf om door middel van een vaststellingsovereenkomst afscheid van elkaar te nemen, kan de vereniging niet worden verweten.
- 5.6. Beklaagde stelt samenvattend dat hij met zijn medebestuurleden sinds hun aanstelling begin 2021 er aantoonbaar alles aan heeft gedaan om juist een veilig sportklimaat te realiseren. Achteraf erkent beklagde dat er een meldplicht bij het ISR was, maar dat deze door de toenmalige dynamiek en (beperkte) kennis niet onder ogen is gezien, hetgeen hij betreurt. Het beboeten van die omissie acht beklagde niet constructief of in het belang van een veilig sportklimaat, reden waarom hij aan de tuchtcommissie verzoekt om hem vrij te spreken.

6. **Beoordeling door de tuchtcommissie**

6.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

- 6.1.1. Beklaagde is (nog steeds) lid van de KNGU hoewel hij zijn functie van voorzitter van [club] inmiddels heeft neergelegd in afwachting van de afronding van deze tuchtzaak. Op grond van de statuten van de KNGU worden overtredingen met betrekking tot seksuele intimidatie berecht door de tuchtcommissie en de commissie van beroep van het ISR met inachtneming van het Tuchtreglement. De tuchtcommissie verklaart zich dan ook bevoegd om van de onderhavige tuchtzaak kennis te nemen.
- 6.1.2. De tuchtcommissie stelt vast dat de aangifte voldoet aan de eisen die daaraan in het Tuchtreglement worden gesteld. Er zijn ook geen formele bezwaren die aan behandeling van de zaak door de tuchtcommissie in de weg staan.

6.2. Beoordelingskader

6.2.1. Beoordeeld dient te worden of de aan beklaagde verweten gedragingen een overtreding opleveren van artikel 6 lid 13 sub i van het Tuchtreglement. Volgens artikel 8 lid 5 van het Tuchtreglement moet de tuchtcommissie op grond van de vastgestelde feiten en omstandigheden beoordelen of het voldoende aannemelijk is dat de beklaagde de overtreding heeft begaan.

6.3. Inhoudelijke beoordeling

6.3.1. Beklaagde was bestuurslid tevens voorzitter van de gymnastiekvereniging [club]. In die hoedanigheid rustte op hem de verplichting bij de aanklager van het ISR-melding te doen van (een vermoeden van) overtreding van het Tuchtreglement, zoals is bepaald in artikel 3 lid 2 van het Tuchtreglement. Het instellen van een meldplicht van (vermoedelijke) overtreding van het Tuchtreglement is essentieel voor het functioneren van de tuchtrechtspraak als instituut. Het doel van tuchtrecht, en de meldplicht als fundamenteel onderdeel daarvan, is om in het algemeen het belang van een veilig sportklimaat te dienen. Dat algemeen belang gaat verder dan het belang van een individuele vereniging of afzonderlijke casuïstiek. Dat is de reden en achtergrond om op bestuurders, andere functionarissen en begeleiders van verenigingen een verplichting op te leggen om bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag melding te doen bij (de aanklager van) het ISR.

6.3.2. Beklaagde heeft niet betwist dat hij op de hoogte was van de mogelijk grensoverschrijdende gedragingen van [trainer] en van de namen van mogelijke slachtoffers.

6.3.3. Uit het onderzoeksdossier volgt dat beklaagde, nadat hij signalen ontving van mogelijk grensoverschrijdend gedrag, in eerste instantie - vanaf maart 2021 - veel contact heeft gehad en overleg heeft gevoerd met instanties zoals CVSN, de KNGU en de zedenpolitie. De tuchtcommissie heeft er oog voor dat de meldplicht bij het ISR op dat moment bij beklaagde nog niet helder op netvlies stond, hoewel beklaagde (ook) toen al liet doorschemeren weinig vertrouwen te hebben in het ISR gezien onder andere de berichten in de media en de ervaringen met het ISR in de zaak van haar oud-trainer [naam]. In die fase heeft beklaagde (en het bestuur waarvan hij deel uitmaakte) buiten het ISR om stappen gezet waarvan beklaagde dacht dat het de goede weg was in het belang van de club en haar sporters. Vanuit het bestuur van [club] is [trainer] de mogelijkheid geboden om met een vaststellingsovereenkomst de club te verlaten. Het belang van de sporters die gebaat waren bij rust binnen de vereniging, stond volgens beklaagde bij de beslissing hoe te handelen voorop. Los van de vraag of deze beslissing op dat moment de juiste was, gaat de tuchtcommissie uit van de goede intenties van beklaagde en overige leden van het bestuur van [club]. Ook de aanklager heeft ter zitting expliciet aangegeven dat hij beklaagde ten aanzien van het handelen en nalaten in die periode niets kwalijk neemt.

- 6.3.4. De KNGU heeft uiteindelijk besloten om met betrekking tot het vermeend grensoverschrijdend gedrag van [trainer] een melding te doen bij het ISR, maar het daaropvolgende onderzoek liep spaak bij gebrek aan informatie. De weigering van beklagde om aan het onderzoek door het ISR mee te werken en in dat kader te voldoen aan zijn meldplicht, werd manifest toen de onderzoeker van het ISR beklagde in juni 2022 telefonisch benaderde en hem op de meldplicht wees. Beklagde zou toen hebben gezegd dat hij geen vertrouwen had en heeft in het ISR en dat hij geen behoefte voelde om de zaak alsnog verder op te pakken.
- 6.3.5. Dat is voor beoordeling van deze zaak het kantelpunt. De onderzoeker van het ISR heeft bij e-mail van 12 september 2022 aan de aanklager gemeld dat beklagde hem heeft laten weten dat het bestuur na een heroverweging had besloten om toch af te zien van verdere voortzetting van de zaak. Daarop heeft de aanklager beklagde bij e-mail van 4 oktober 2022 nogmaals gewezen op de meldplicht en dringend verzocht om daar alsnog aan te voldoen. Daarbij is vermeld dat het niet voldoen aan de meldplicht tot tuchtrechtelijke veroordeling van een of meer leden van het bestuur kan leiden. Vervolgens heeft de aanklager bij brief van 3 november 2022 een onderzoek wegens overtreding van de meldplicht aangezegd, wat beklagde niet van standpunt heeft doen veranderen.
- 6.3.6. De tuchtcommissie is van oordeel dat beklagde naar aanleiding van de aanhoudende verzoeken van het ISR om aan de meldplicht te voldoen dit niet langer had kunnen weigeren en zich niet meer achter zijn onwetendheid kan verschuilen. In zijn verweerschrift onder 3.11 erkent beklagde dat er een meldplicht was bij het ISR, welke door de toenmalige kennis en door de toenmalige dynamiek niet op zijn netvlies heeft gestaan en dat hij dat betreurt. Dat beklagde de zaak rond het mogelijk grensoverschrijdend gedrag door [trainer] op zijn eigen wijze heeft 'opgelost' en in dat kader meent gehouden te zijn aan een geheimhouding, bevrijdt hem niet van regels over de meldplicht. Het is immers niet aan beklagde om - bij uitsluiting van het ISR - een afweging te maken over wat wel en niet in belang is van de vereniging en haar sporters.
- 6.3.7. Verder is niet aan beklagde om te beoordelen of de informatie waar hij over beschikt nodig is of dat het ISR voldoende (andere) middelen heeft om onderzoek te doen. Die afweging komt bij uitsluiting aan de aanklager toe. Datzelfde geldt ten aanzien van het argument van beklagde dat er ook anderen zijn die kunnen melden, zoals in dit geval door de KNGU, aan welk argument door de tuchtcommissie dan ook wordt voorbij gegaan.
- 6.3.8. Ten slotte beklagt beklagde zich erover dat alleen hij tuchtrechtelijk wordt aangesproken en niet zijn medebestuurleden met wie hij in gezamenlijkheid opereerde. De tuchtcommissie overweegt dat het aan de aanklager is om te bepalen tegen wie aangifte wordt gedaan en begrijpt zijn afweging om de aangifte (in eerste instantie) alleen te richten tegen beklagde, omdat hij de spreekbuis was en de contactpersoon voor de aanklager, waarbij beklagde steeds aangaf dat hij namens het gehele bestuur sprak. Dit een en ander laat overigens onverlet dat ook de andere bestuursleden nog kunnen worden aangesproken, maar dat is ter verdere beoordeling aan de aanklager.
- 6.3.9. De tuchtcommissie is van oordeel dat de weigering om aan de meldplicht te voldoen een overtreding oplevert van artikel 6 lid 13 sub i van het Tuchtreglement en strafbaar is.

7. De strafmaat

- 7.1. Nu vaststaat dat beklaagde in strijd met het Tuchtreglement heeft gehandeld, komt de vraag aan de orde welke sanctie daarop moet volgen.
- 7.2. Ter zitting is gebleken dat beklaagde thans niet meer bij [club] als voorzitter/bestuurslid in functie is, reden waarom de aanklager heeft aangegeven dat de bijzondere voorwaarde gericht op het verstrekken van informatie kan komen te vervallen.
- 7.3. Dat beklaagde thans geen bestuurder meer is en in zijn functie aan het onderzoek niets meer kan bijdragen, doet aan strafbaarheid van zijn nalaten evenwel niet af, mede gelet op de precedentwerking en signaalfunctie van tuchtrechtelijke uitspraken.
- 7.4. Zoals hiervoor is overwogen worden aan beklaagde in tuchtrechtelijke zin geen verwijten gemaakt voor zijn handelen tot het moment dat hij met nadruk en bij herhaling op het bestaan van de meldplicht bij het ISR is gewezen. Meerdere verzoeken van de aanklager om aan de meldplicht te voldoen heeft beklaagde willens en wetens aan zijn laars gelapt (wat van zijn overwegingen daarvoor ook zij) en dat wordt hem door de tuchtcommissie ernstig verweten, omdat dat als een ondermijning van het tuchtrecht wordt beschouwd. Daarom wordt een hogere straf opgelegd dan waar door de aanklager om is verzocht.
- 7.5. Gelet op dit alles is in dit geval de na te melden straf op zijn plaats:
 - Een functie-uitsluiting voor de functie van bestuurslid voor de duur van 8 maanden waarvan 4 maanden voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaar, met ingang van de datum van deze uitspraak.

8. Kostenveroordeling

- 8.1. De tuchtcommissie ziet geen aanleiding om af te wijken van de in artikel 25 lid 11 van het Tuchtreglement genoemde hoofdregel. De aan de behandeling van deze tuchtzaak verbonden kosten komen ten laste van de KNGU.

9. De uitspraak

De tuchtcommissie:

- 9.1. verklaart zich bevoegd om van de tuchtzaak kennis te nemen;
- 9.2. verklaart de aanklager ontvankelijk in zijn aangifte;
- 9.3. legt beklaagde een functie-uitsluiting op voor de functie van bestuurslid voor de duur van 8 maanden, waarvan 4 maanden voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaar, met ingang van de datum van deze uitspraak;
- 9.4. stelt de kosten van de behandeling vast op een bedrag van € 500,- en bepaalt dat deze kosten ten laste komen van de KNGU.

10. Beroep in geval van een uitspraak van de tuchtcommissie

De aanklager en beklagde kunnen tegen deze uitspraak beroep instellen bij de commissie van beroep van het Instituut Sportrechtspraak. De beroepstermijn bedraagt vier weken na de datum van ontvangst van de uitspraak, welke geacht wordt twee dagen na de datum van verzending te zijn gelegen. Het beroep dient schriftelijk en gemotiveerd te worden ingediend.

Hilversum, 19 december 2023

mr. G. Eelsing
(kamervoorzitter)

mr. M. van de Glind
(juridisch secretaris)

Afschrift verzonden d.d.:
Paraaf ambtelijk secretaris: